KUNTALIITTO | Kommunförbundet

Lausunto
28.10.202108.09.2025
D.nro: 9433/03.01.00/2025

Ympäristövaliokunta

Lausuntopyyntö: U 37/2025 vp

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi puitteiden vahvistamisesta ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi annetun asetuksen (EU) 2021/1119 muuttamisesta (eurooppalainen ilmastolaki)

Kuntaliitto kiittää mahdollisuudesta lausua EU:n ilmastolain muuttamisesta sekä sen johdosta annetusta Suomen kannanotosta.

Yleisiä huomioita eurooppalaisen ilmastolain muutoksesta

Kuntaliitto yhtyy valtioneuvoston kantaan tukea komission ehdotusta asettaa EU:lle vuodelle 2040 90 prosentin nettopäästövähennystavoite, joka kattaa sekä päästöt että poistumat, edellyttäen että komission jatkotyötä ohjaavina periaatteina huomioidaan riittävällä tavalla maankäyttösektorin epävarmuudet, teknologianeutraalius, kustannustehokkuus ja teknologiset nielut.

Kunnat voivat osaltaan edistää ilmastotavoitteiden saavuttamista, mistä yhtenä osoituksena ovat kuntien omat ilmasto-ohjelmat, energiatehokkuussopimukset ja päästövähennystavoitteet sekä uusiutuvan energian käyttöönoton mahdollistava maankäytön suunnittelu. Kuntien onnistumiselle merkityksellistä on vakaa ja pitkäjänteinen toimintaympäristö, samalla tavoin kuten yksityisellekin sektorille.

Suomen Kuntaliitto
www.kuntaliitto.fi
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

Finlands Kommunförbund
www.kommunforbundet.fi
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi

Kuntaliitto pitää sektoreiden välisiksi joustoa tärkeänä, sillä se mahdollistaa ilmastotavoitteen vaikuttavan ja kustannustehokkaan toimeenpanon. Joustojen toimeenpanossa on kuitenkin tärkeää, että sektorikohtaiset tavoitteet ja kunnianhimo päästövähennysten luomiselle säilyvät kaikilla sektoreilla.

Kuntaliitto tukee valtioneuvoston kriittistä kantaa käyttää kansainvälisiä yksiköitä EU:n päästökaupan velvoitteiden täyttämiseen. Investointeihin kannustavaa hiilidioksidipäästöjen hintasignaalia ei tule vaarantaa ja EU:n päästökaupan tulee ohjata vahvasti kohti vähähiilisyyttä ja sen edellyttämiä innovaatioita.

Kuntaliitto pitää tärkeänä, että ilmastotavoitteisiin pyritään päästövähennykset edellä. Kustannustehokkaat energiansäästötoimet täydentävät päästövähennyksiä.

EU:n ilmastopolitiikan ja sen erilaisten ohjaskeinojen vaikutusten ja vaikuttavuuden arviointiin ja seurantaan on resurssoitava, jotta korjausliikkeitä tulee tehtyä perustellusti ja oikea-aikaisesti.

Alueilla ja kunnilla merkittävä rooli ilmastopolitiikan toimeenpanossa

Energia- ja ilmastotyössä on tärkeää osallistaa jäsenmaiden alueellisen ja paikallisen tason yksityiset ja julkiset toimijat, jotta varmistetaan eri toimenpiteiden tehokkuus ja hyväksyttävyys. Osallisuus ja yhteistyö lisää politiikkakoherenssia eri hallinnon tasoilla ja mahdollistaa kunnianhimoisen ja paikallisiin olosuhteet huomioivan ilmastopolitiikan. Tämä pitäisikin huomioida vuoden 2030 jälkeisen ajan ilmasto- ja energia-arkkitehtuuria suunnitellessa.

Alueelliset ja paikalliset viranomaiset vastaavat mm. rakennuskannan energiaremonteista kuin uusiutuvan energian mahdollistavasta kaavoituksesta. OECD:n mukaan alueelliset ja paikalliset viranomaiset vastaavat 63 % ilmastoon liittyvistä julkisista menoista sekä 69 % ilmastoon liittyvistä investoinneista. Euroopan alueiden komitean mukaan ilmastopolitiikan toimeenpanossa alueelliset ja paikalliset viranomaiset vastaavat 70 % hillinnän toimenpiteistä sekä 90 % ilmastonmuutokseen sopeutumisen toimenpiteistä.

Kuitenkin CEMR:n (The Council of European Municipalities and Regions) vuoden 2024 selvityksessä vain 11 % paikallishallinnosta luotti

Suomen Kuntaliitto
www.kuntaliitto.fi
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

Finlands Kommunförbund
www.kommunforbundet.fi
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi

valmiuksiinsa toimeenpanna vihreää lainsäädäntöä. Alueellisen ja paikallisen tasoa sekä yksityistä sektoria onkin tuettava ja huomioitava paremmin, jotta varmistetaan EU:n ilmastopolitiikan tuloksellinen kehitys kohti hiilineutraaliutta.

Kuntaliitto muistuttaa, että EU:n jäsenvaltiot ja kunnat ovat hyvin erilaisia. Kansallisten ja paikallisten erityispiirteiden huomioon ottaminen osaltaan parantaa ilmastopolitiikan kustannustehokasta ja vaikuttavaa toimeenpanoa

SUOMEN KUNTALIITTO

Pauliina Jalonen
Erityisasiantuntija

Jakelu Ympäristövaliokunta
Tiedoksi Kuntaliiton kirjaamo

Suomen Kuntaliitto
www.kuntaliitto.fi
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

Finlands Kommunförbund
www.kommunforbundet.fi
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi